

Smuler eller rigdom

"Hellere den smule, en retfærdig ejer, end de mange uretfærdiges rigdom" (Sl 37,16).

En kristen skraber ikke det Jordiske til sig, han har sin skat i Himlen, i Guds skød, og han siger: Kære Herre, Jeg ved, at du har endnu mere. Du har meget mere, end du nogen sinde kan fordele, hos dig skal jeg intet mangle, for hvis der var nød, skulle der regne *gylden* (ældre tysk og hollandsk betegnelse for en guldmønt) fra himlen.

Vær du min skuffe, kælder og loft, i dig har jeg alle skatte. Når jeg har dig, har jeg nok. Det er rette kristne.

(...)

Det gik let for sig, hvis vi blot kunne tro, så havde det ingen nød. Vores Herre Gud er en god guldsmed, han kan smede mere end hundrede tusinde gylden af én; men det kommer ikke an på kontanter; en med et vantro hjerte kan ikke nå så langt med tusind gylden, som en, der stoler på Gud, kan nå med én gylden.

(...)

Alt afhænger af Guds velsignelse.

Martin Luther

Andagten til 4. november fra bogen
"Et år med Luther"

Børnehjem i Surinam i 100 år

LM's gamle børnehjem Sukh Dhaam blev fejret. Tidligere generalsekretær Leif Rasmussen deltog

AF KAJA LAUTERBACH

"Det var spændende at være tilbage i et missionsland, som LM har forladt."

Det siger LM's tidligere generalsekretær Leif Rasmussen, som var i Surinam fra den 17.-24. oktober. Det var første gang i 30 år, han var i landet, hvor LM sluttede sin indsats for 20 år siden.

Årsagen til besøget var, at børnehjemmet Sukh Dhaam, som LM-missionær P.M. Legéne oprettede i 1916, holdt 100-års jubilæum.

På selve fødselsdagen, den 18. oktober var der en reception, hvor der blandt gæsterne var både politikere, kirkefolk og tidligere børnehjemsbørn – også nogle, der nu bor i Holland.

Søndag den 23. oktober lagde børnehjemmet lokaler til en festgudstjeneste med 500 deltagere. Både biskop-

pen, formanden for kirkestyret deltog og en børnepsykolog fra Brødrekirken i Zeist i Holland. P.M. Legénes barnebarn var også med, og prædikanten var søn af det første barn på børnehjemmet.

Stor betydning for kirken

Leif Rasmussen glæder sig over det, han oplevede på børnehjemmet. Ligesom resten af Surinam lider de imidlertid under landets dårlige økonomi, men personalet gør en god indsats, og der er også en del frivillige, der hjælper til.

Så vidt han kan skønne, holder lederparret den åndelige kurs ved lige.

Brødrekirken er det største kirkesamfund i landet. De fleste i ledelsen har på en eller anden måde tilknytning til børnehjemmet, og det viser tydeligt dets betydning, fortæller han.

Læs også side 3.

PRIVATFOTO

Regeringen svigter i kamp mod kristenforfølgelser

Kritik af regeringen for ikke at leve op til løfterne i regeringsgrundlaget

AF BIRGER REUSS SCHMIDT

Da Lars Løkke Rasmussens smalle Venstre-regering i juni 2015 offentliggjorde sit regeringsgrundlag, var det en nyhed, at regeringen lovede at ville arbejde for at beskytte forfulgte kristne minoriteter.

"Regeringen vil have et særligt fokus på at styrke det internationale samarbejde for at beskytte disse minoriteter," kunne man således læse i regeringsgrundlaget.

Formuleringen skabte nogen optimisme i *Forum for*

Religionsfrihed, der de seneste år har arbejdet for at sætte spørgsmålet om kristendomsforfølgelse på den politiske dagsorden.

Afløst af skuffelse og bekymring

I dag er optimismen afløst af skuffelse og bekymring.

"Der er jo ikke sket noget som helst politisk. Formuleringerne i regeringsgrundlaget er gode nok, men hvis det ikke får nogen konsekvenser, er det jo bare hul retorik. Og jo længere tid, der går, uden at der sker noget, jo mere hult klinger det," siger Jonas Adelin Jørgen-

sen, der er generalsekretær i Dansk Missionsråd (DMR) til Tro & Mission.

DMR er sekretariat for Forum for Religionsfrihed.

Vindmøller vigtigere end værdier

Generalsekretæren henviser til, at udenrigsministeren ikke tog spørgsmålet om kristendomsforfølgelse op, da han for nylig besøgte Indonesien og Vietnam. Og han vurderer, at regeringen, når det kommer til stykket, vægter de økonomiske interesser højere end værdierne om for eksempel religionsfrihed.

"Regeringen er tilsyneladende mere interesseret i at sælge danske vindmøller end i at forsvare kristne minoriteter," siger han.

Der arbejdes dog fra flere sider på at styrke tros- og religionsfriheden i regeringens udviklingspolitiske strategi. Efter et møde mellem Folketingets udviklingsordførere og udenrigsminister Kristian Jensen, gav Christian Juhl (Ø) således udtryk for optimisme.

"Det er min opfattelse, at vi får beskyttelsen af religiøse minoriteter ind i strategien," sagde han ifølge *Kristeligt Dagblad*.

Kurdiske flygtninge på vej ind i Tyrkiet.

FOTO: PHAN APRIL HATTON

LANDSSSTYRELSEN har sammen med Lærerådet det overordnede ansvar i LM på vegne af hele foreningen

To teologer ind i Landsstyrelsen

AF BIRGER REUSS SCHMIDT

Job- & Karrierekonsulent René Sølvsten Nissen, Køge, og frimenighedspræst Peter Rask, Silkeborg, blev på LM's generalforsamling i Hillerød i weekenden nyvalgt til LM's Landsstyrelse.

De to nyvalgte er begge teologer, og det er første gang, teologer får sæde blandt Landsstyrelsens syv valgte medlemmer.

Mindske afstanden fra ledelse til bagland

Peter Rask (44) er deltidspræst i LM-frimenigheden Kirken ved Søerne og er også formand for Kristeligt

"Jeg vil gerne gøre organisationen LM mere smidig, så vi altid kan bevæge os hen til det eller dem, Gud vil," siger Peter Rask.

Forbund for Studerende. Han har tidligere været ansat i LMU. På spørgsmålet

"Jeg brænder for mission og evangelisation, og jeg vil også arbejde for et samlet LM," siger René Sølvsten Nissen.

om, hvad han vil arbejde for i Landsstyrelsen, svarer han: "Jeg vil gerne være med til

at mindske afstanden fra ledelsen til baglandet, gøre organisationen mere smidig, så vi altid kan bevæge os hen til det eller dem, Gud, leder os til. Samtidig vil jeg søge at øge sammenhængskraften og forøge stoltheden over foreningen, så den bliver et livslangt åndeligt hjem for flere, end det er tilfældet i dag."

Peter Rask er gift med Anne Marie og har tre børn.

Brænder for mission og evangelisation

René Sølvsten Nissen (40) var i perioden 2008-14 udsendt som LM-missionær i Tanzania, de sidste år som direktør og forlagsleder i

Soma Biblia, som han i dag også sidder i bestyrelsen for.

"Min vision for LM er, at vi må tjene hinanden i ydmyghed og i afhængighed til Gud og sammen arbejde, for at evangeliet og Guds ord kommer i omløb og ud til dem, som endnu ikke har hørt budskabet om en hellig og nådig Gud."

"Jeg brænder for mission og evangelisation og med fare for at lyde flokkelagtig, vil jeg også arbejde for et samlet LM. Der er brug for, at vi er sammen om at række de gode nyheder videre," siger han om baggrunden for, at han har ladet sig vælge ind i LS.

René Sølvsten Nissen er

gift med Louise og har tre børn.

Det overordnede ansvar

De to nye LS-medlemmer afløser Christian Feldbech Nissen, Glostrup og Ole Malmgaard, tidligere Aarhus. Ingen af de to modtog genvalg – Ole Malmgaard, fordi han er blevet teamleder for LM's missionærer i Tanzania.

Ifølge LM's vedtægter har Landsstyrelsen sammen med Lærerådet det overordnede ansvar på vegne af hele foreningen "og skal drage omsorg for, at foreningens liv og virke tjener virkeliggørelsen af foreningens formål."

Julens sange og salmer i børnehøjde

LM's børnemusikkonsulent: "Det behøver ikke være kedeligt, bare fordi det er jul"

AF KARIN BORUP RAVNBORG

Et frisk pust til børneklubben op til jul, eller når hele familien skal danse om træet juleaften. Det er tanken med den nye børnesangbog *Juletid*, som LM Kids netop har udgivet den 1. november.

Sangbogen indeholder en blanding af gamle kendte klassikere, nyere julesange og helt nye sange henvendt til både børn og juniorer.

Flere sangskrivere har bidraget, blandt andet Signe Walsøe og LM's børnemusikkonsulent Simon Bartholdy, som også har stået for produktionen af sangbogen.

"En af de første ting, jeg gjorde, da jeg blev ansat for

lidt under et år siden, var at kontakte forskellige ledere i LM's børneklubber og høre, hvad de havde brug for. Flere af dem sagde, at de ikke vidste, hvad de skulle synge med børnene op til jul. Det satte mig i gang med projektet," fortæller han.

Af sted til Betlehem

Der er også julesange i de allerede eksisterende sangbøger. Men der er ingen tvivl om, at der mangler nogle egentlige børnesange, der handler om jul, og som er egnet til at lave fagter til for at gøre budskabet mere levende og sjovt for børnene, mener Simon Bartholdy.

Det vil sangbogen *Juletid* forsøge at råde bod på. Derfor handler en af de sange,

Simon Bartholdy har skrevet, om Josef og Maria, der skal skynde sig at pakke for at komme af sted til Betlehem. I sangen opremses alle de ting, de skal huske, og for hvert vers stiger tempoet, så det bliver sjovt at synge den.

"Bare fordi vi synger julesange, behøver det jo ikke at være så kedeligt," understreger han.

Flyt fokus fra gaverne

Simon Bartholdy håber, at den nye julesangbog må finde vej til familiens skød juleaften og blive en del af sangtraditionerne.

"Jeg kan huske, da jeg selv var barn, at jeg bare længtes efter at få salmerne overstået, så jeg kunne komme

hen til gaverne," fortæller Simon Bartholdy.

"Salmerne sagde mig ikke så meget, fordi nogle af dem var svære at forstå."

Her kan det at give plads til nogle af de nye sange måske være med til at flytte fokus fra gaverne over på det centrale i Julens budskab, mener børnemusikkonsulenten.

Som en hjælp til at lære sangene er 21 af de nyere sange indspillet på en cd, der sælges sammen med sangbogen.

Desuden er der arrangeret tre familie-julekoncerter rundt i landet. Her kommer Simon Bartholdy og lærer børn og voksne nogle af sangene fra *Juletid*. Se hvornår i boksen til højre.

Syng julen ind med Simon Bartholdy

- 14/11 kl. 18: Bethania, Helsingørsgade 32, Hillerød
- 15/11 kl. 18: Brændstrup Kristne Friskole, Rødding
- 16/11 kl. 18: Ølgod Missionshus, Østerbro 20, Ølgod

Tilmelding og mere info på www.lmbu.dk/juletid

tro & mission

Udgiver

Luthersk Mission
Industrivænget 40, 3400 Hillerød
T 48 20 76 60
E dlim@dlim.dk
W www.dlim.dk
Ekspedition: Man-fre 10-15 (onsdag dog 11.15-15)

Tryk Skive Folkeblad
Oplag 3.600. ISSN 1601-975X

Kode til netudgave

16S4 for 4. kvartal 2016
16I3 for 3. kvartal 2016

Redaktion

T 48 20 76 80
E tm@dlim.dk
Birger Reuss Schmidt, ansv. red.
E brs@dlim.dk
Kaja Lauterbach, journalist/red.sekr.
Karin Borup Ravnborg, journalist
Ole Solgaard, journalist

Deadline

Annoncer til næste nummer skal være redaktionen i hænde senest

tirsdag den 8. november 2016.

Artikler i Tro & Mission bliver eventuelt også lagt på LM's hjemmeside.

Bibellcitater er fra den autoriserede oversættelse, © Det Danske Bibelselskab 1992.

Abonnement

Luthersk Mission
T 48 20 76 60, E dlim@dlim.dk
PBSnr.: 01793985, Deb.grp.: 00002
Abonnementet løber, til det bliver opsagt.
Ved adresseændring bedes

oplyst både gammel og ny adresse.

Pris

Danmark: 410 kr. pr. år.
Unge under 30 år: 190 kr. pr. år.
Udlandet (herunder Færøerne og Grønland): 510 kr. pr. år.
Netabonnement: 190 kr. pr. år (unge under 30 år: 100 kr. pr. år)
Alle beløb + 30 kr. i gebyr, hvis man ikke er tilmeldt betalingservice.

Annoncer

Grundpris: Kr. 9,25 pr. spalte/linje
Småannoncer kun for private:

125 kroner for de første 25 ord (inkl. overskrift).
Derefter 6,50 kroner pr. ord – max. 50 ord.

Fritidsjournalister

København
Kim Jørgensen
T 33 21 23 95
E kimskj@mail.dk
Christina Holmegaard Pedersen
T 59 27 40 02
E cnillima@hotmail.com
Lolland-Falster
Jan Nielsen
T 54 85 44 96

E lrn_jan@mail.dk
Sønderjylland-Fyn
Ulla Jacobsen
T 61 67 21 49
E ullajacobsen@live.dk
Vestjylland
Gunnar Riis Jensen
T 97 12 74 62
E gunnar@riis.mail.dk

Gaver til missionsarbejdet sendes til konto 2230 - 0726496390

LÆRKE CHRISTENSEN ►► Danskerne har haft en god påvirkning med fokus på Bibelen og udvikling af stedet, men tingene skal også gøres på surinamsk vis

Bedre levevilkår i Surinam

Børnehjem, der tidligere var støttet af LM, er et trygt sted for mange. Der er færre børn nu end for 20 år siden, siger barn af tidligere lederpar

AF NICKLAS LAUTRUP-MEINER

Hvad sker der med de internationale missionsprojekter, når LM trækker sig ud af et land og overdrager arbejdet til lokale hænder?

I 1996 trak LM sig ud af Surinam, hvor man havde haft missionærer siden 1914. 18. oktober markerede 100-årsdagen for børnehjemmet i Alkmaar, der blev bygget for indsamlede penge blandt LM'erne og støttet med missionærer i over 80 år.

Lærke Christensen har trådt sine barnesko på stedet. Hendes forældre, Bo og Charlotte Christensen, var ledere på hjemmet fra 1990 til 1996.

Siden har hun besøgt landet i 1998 og 2006. I 2010 var hun i landet i en længere periode, og i oktober var hun

Lærke Christensen er selv vokset op på børnehjemmet, hvor hendes forældre var lederpar. Hun glæder sig over de forbedrede sociale kår, som hendes kammerater fra dengang har fået.

Der er sket store forandringer på børnehjemmet Sukh Dhaam, siden Charlotte og Bo Christensen var lederpar fra 1990-1996. Blandt andet er der kun halvt så mange børn.

atter i Surinam for blandt andet at være med til jubilæet.

Nødt til at dyrke jorden
Sukh Dhaam – Lykkens Hus, som det hedder på hindustani, har forandret sig meget, forklarer Lærke Christensen.

Det er der er et hjem for hovedsageligt hindustanske børn, der enten ikke har en far eller mor, eller hvis forældre ikke kan tage sig af dem. Der er 45 børn, hvor der tidligere var omkring 80. Der er også færre ansatte, og børnehjemmet er begyndt at dyrke jorden for at kunne spare penge.

Der er ingen udsendte medarbejdere i dag. Der er dog frivillige fra Surinams hovedstad Paramaribo, som hjælper til på børnehjemmet.

"Der trænger til flere menneskelige og økonomiske resurser. Der er få medarbejdere, og der kommer til at mangle et lederpar til at overtage," forklarer Lærke Christensen.

Det nuværende lederpar Sabitrie og Adolf Salamat, der selv er opvokset på

FOTO: LÆRKE CHRISTENSEN

hjemmet, nærmer sig pensionsalderen.

Udfordrende liv

Da missionæren Peter Martin Legêne og hans kone Annie var udsendt til landet for LM og for den hollandske brødremission, skrev han i august 1916, i det, der dengang hed Missionsvennen, om de ulykkelige børn "iblandt vore brune venner":

"Disse mennesker lever her lidt som dyr, en uge med denne kone, næste uge med en anden. Hvad skal der

blive af børnene under sådanne forhold?"

Flere muligheder

Da Lærke Christensen boede i landet med sine forældre i 90'erne, kunne de færreste gøre ting for deres fornøjelses skyld. Sådan ser det ikke ud i dag, hvor flere er i stand til at tage sig af deres børn.

"Nogle af dem har kæmpet sig opad i samfundet og er blevet lærere. De underviser i grundskolen og læser videre ved siden af for at kunne undervise på gymnasieniveau. Andre har kun

gennemført 10. klasse. De bliver frisører, politifolk eller noget teknisk", forklarer hun om nogle af sine barndomsvenner, der var børn på Sukh Dhaam i 1990'erne.

De fleste ender i den lavere del af middelklassen, hvor de får et job, så de kan tage vare på sig selv og deres børn, så de ikke også ender på et børnehjem. Men heller ikke mere end det, forklarer det tidligere missionærbarn, der i dag er ansat i Danmission.

Andagt og bordvers

P.M. Legènes drøm handlede

dog både om børnenes sociale og åndelige nød. Derfor byggede han også en kirke på samme grund. Her kommer børnehjemets børn stadig, og på skolen bliver der også sunget bordvers før maden og holdt morgenandagt. Lærke Christensen ved dog ikke, om der stadig er en søndagsskole, ligesom der var, da hun var barn.

Skolen, der også blev bygget på samme grund, er i dag en offentlig skole, og lærerne er ikke nødvendigvis kristne, forklarer hun.

På surinamsk vis

Selv er hun ikke i tvivl om, at det er godt, at børnehjemmet i dag er på surinamske hænder, selvom børnehjemmet mangler resurser.

"Danskerne har haft en god påvirkning med fokus på Bibelen og udvikling af stedet, men tingene skal også gøres på surinamsk vis."

Det er ikke bæredygtigt på sigt, hvis pengene kommer udefra, mener hun.

Hun oplever stadig, at hjemmet har en plads i manges hjerter i Surinam, og at der stadig er et behov for det:

"Det har været et trygt sted for mange. Et sted, hvor man kunne have en hverdag væk fra tumulten hjemme. De er blevet præsenteret for en god måde at leve på. At gå i skole, arbejde, have morgenandagt – en disciplin i hverdagen. Det er nogle vigtige kompetencer, som de kan tage med sig videre."

Børnehjem fejret i Holland

3. september blev 100-året for børnehjemmet Sukh Dhaam markeret i Zelst i Holland, hvor Brødremissionens Mission (ZZG) har sit hollandske hovedsæde.

Blandt de besøgende var blandt andre Hedvig Jensen, der var udsendt af LM til Surinam til midt i 1990'erne, og hendes mand. Også Sabitrie Salamat, der sammen med sin mand Adolf leder børnehjemmet, var med. Hendes mand bragte en hilsen via Skype, skriver nyhedssiden Dnieuws.com. De er begge vokset op på Sukh Dhaam.

På dagen blev der samlet 4000 Euro ind, så børnehjemmet kan få solceller i jubilæumsgave. Solcellerne koster dog 30.000 Euro, som ZZG vil forsøge at indsamle i Holland og Surinam, skriver organisationen på sin hjemmeside. *n/m*

Surinams historie

Surinam ligger i det nordøstlige hjørne af Sydamerika nord for Brasilien. Landets areal er fire gange så stort som Danmark, men det har et indbyggertal på under 600.000 mennesker, der primært bor i og omkring hovedstaden Paramaribo.

Landet var beboet af arawak-indianere og karibiske stammer, før europæerne kom i det 16. århundrede. I 1667 erobrede Holland området fra England, og området blev en hollandsk koloni.

Surinam blev selvstændigt i 1975 og oplevede en række kupforsøg i de første år. Et af dem blev ledet af Dési Bouterse, der i lange perioder har ledet landet som diktator og siden 2010 som folkevalgt. *n/m*

Surinams befolkning

Der er ingen etnisk gruppe, der har majoritet i Surinam. Indbyggerne er en blanding af tidligere slaver fra Vestafrika, efterkommere af kontraktarbejdere fra det nordlige Indien og øen Java i Indonesien såvel som efterkommere fra Kina, Mellemøsten og Europa. Dertil kommer en stor gruppe, der er en blanding af de forskellige grupper.

Hollandsk er det officielle sprog, og de fleste taler det som modersmål eller som andetsprog. Mange taler også blandingssproget Sranan, og en stor gruppe også en dialekt af det indiske sprog Bhojpur.

Omkring halvdelen af befolkningen er kristne, der tilhører den katolske kirke, pinsekirken eller herrnhuterne. Blandt resten er de største grupper hinduer og muslimer. *n/m*

HENRIK P. JENSEN ►► Vi har sukket efter vækkelse, åbne døre og høsttid. Den er der nu. Det er nu, vi skal ud med evangeliet

FOTO: S. KAJA LAUTERBACH

Bøn for nye medarbejdere

Fredagen på generalforsamlingen endte med et opbyggeligt samvær med frie vidnesbyrd og forbøn for fem nye medarbejdere, der er blevet ansat siden sidste års generalforsamling, nemlig generalsekretær Søren Skovgaard Sørensen, kommunikationsmedarbejder Karin Borup Ravnborg, teamkoordinator og HR-medarbejder Pauline Stokholm og de to LMBU-ungdomskonsulenter Louise Høgild og Kristoffer Larsen (der dog var forhindret i at deltage).

brs

Valg til Landsstyrelsen

Som det fremgår af artiklen side 2, blev René Sølvsten Nissen og Peter Rask nyvalgt til Landsstyrelsen (LS). De afløser Christian F. Nissen og Ole Malmgaard, som ikke modtog genvalg. Asger Mogensen, Henning Kamp og Henrik P. Jensen blev alle genvalgt, og desuden blev Henrik Bjærre Jakobsen valgt til suppleant til LS.

Henrik P. Jensen og Karl Haahr blev genvalgt til henholdsvis formand og næstformand for LS og dermed for LM.

brs

FOTO: S. KAJA LAUTERBACH

Medierne når mindst nåede

"To milliarder mennesker på Jorden har endnu ikke hørt evangeliet, men de fleste af dem kan nås med medierne." Det sagde Ole Sørensen, leder af Norea Mediemiission, da han på weekendens generalforsamling orienterede om arbejdet.

Norea støtter en lang række projekter rundt i verden i et tæt samarbejde med de nordiske søsterorganisationer. Tv-stationen SAT-7 i Mellemosten er også en af de store samarbejdspartnere.

Ole Sørensen fortalte også, at man har støttet programmer i Etiopien som en del af det sundhedsarbejde blandt unge mødre, som LM's missonærer i landet er involveret i.

brs

Svaret på modstand er bøn og mission

Vi må ikke tabe synet for at bringe evangeliet til både danskere og udlændinge, sagde Henrik P. Jensen i sin formandsberetning

AF BIRGER REUSS SCHMIDT

"Vi skal ikke lukke os sammen om os selv og blive indadvendte, så vi taber synet for at bringe evangeliet til både danskere, udlændinge og rundt i verden. Gud vil jo, at alle skal frelses."

Det skrev landsformand Henrik P. Jensen i sin skriftlige beretning til LM's generalforsamling den 28.-29. oktober i Hillerød. Her havde et af afsnittene overskriften *Åndsfriheden under pres og øget mistænkeliggørelse*.

"Til vores store forundring må vi konstatere, at vi nu er inde i en hvirvelvind, som ikke bare rammer de ekstremistiske muslimer, men også bibeltro kristne i Danmark," sagde han.

Gud har styr på det

Konkret nævnte landsformanden, at der er risiko for at miste rettigheder som for eksempel frimenigheder-nes vielsesbemyndigelse, adgang til offentlig støtte og skattefrihed for gaver.

Men netop i den situation advarede Henrik P. Jensen mod at lade bekymringerne tage overhånd.

"Vi føler afmagt og kan have lyst til at lukke os sammen om os selv. Men vi skal huske, at vi har en almægtig Gud, som har en frelsesplan, som ingen kan forhindre ham i at gennemføre.

Hans almagt overstiger altid omfanget af vores afmagt. Derfor skal vi have fuld tillid til Herren og være fuldt ud trygge ved ham".

FOTO: S. KAJA LAUTERBACH

FOTO: S. KAJA LAUTERBACH

Stemningen var god ved drøftelserne på året Landsgeneralforsamling i LM.

"Vantro og modstand mod Guds ord er et vilkår for Guds folk. Vores vigtigste reaktion på det pres, vi er udsat for, må være lovsang, tilbedelse og bøn til ham, der har overblikket," slog han fast.

Dette synspunkt blev bakket op fra flere sider.

"Svaret på de mørke ting i tiden er, at vi skal drive mission. Det er ikke kun en mulighed, men et kald i en tid, hvor presset bliver større og fronten tydeligere," sagde den sønderjyske afdelingsformand Martin Jepsen.

Også landsstyremedlem Asger Mogensen støttede landsformandens synspunkter.

"Ting, vi anser for en selv-

følge, kan forsvinde. Men det skal ikke få os til at leve i frygt. Gud har styr på det hele. Vi må minde hinanden om at være klar, når Jesus kommer igen," sagde han.

Vækkelsen er der nu

Henrik P. Jensen glædede sig også over de mange nydanskere, der bliver døbt og "en begyndende integration af nydanskere" i LM-kredse og -frimenigheder.

"Hvornår har vi oplevet noget lignende i LM? Hvor- når har døren for evangeliet været så åben? Vi har sukket efter vækkelse, åbne døre og høsttid. Den er der nu. Det er nu, vi skal ud med evangeliet," sagde han.

"Hvem siger, at dørtærsklen i LM er for høj? Det er lykkedes for mennesker med en helt anden kultur-

baggrund end os at begynde i LM. Hvorfor? Fordi vejen ind i LM er ikke et spørgsmål om mødetraditioner og ensformighed, men et spørgsmål om, at mennesker møder levende Kristus-vidner, som udfolder, at jeg er en synder, der har fundet nåde, og som kan elske dig, uanset om du er meget anderledes end mig."

Menighed på en ny måde

"Er vi parate til at være menighed på en helt ny måde?"

Det spørgsmål stillede generalsekretær Søren Skovgaard Sørensen, da behovet for at engagere sig i det tværkulturelle arbejde blev drøftet.

"Hvem tager de tidligere muslimer med hjem juleaften? Hvem støtter dem ekstra meget i ramadanen, hvor de er vant til et stærkt fællesskab?" spurgte han.

"Tværkulturel konsulent Else Wiwe har fortalt fra Haderslev, at så mange har sagt, at de ikke havde kræfterne, men at de fik dem, da de stod i det. Det er ikke kun flere lønnede folk, der er brug for. Vi må mobilisere til frivilligt arbejde. Det kan vi gøre herhjemme, men ikke internationalt."

FOTO: S. KAJA LAUTERBACH

Generalsekretær Søren Skovgaard Sørensen spurgte til, om LM'erne er parate til at være menighed på en ny måde, så tidligere muslimers sociale behov bliver mødt.

KARL HAAHR ►► Det ligger i luften, at Tanzania bliver det næste land, vi flytter fra, men det bliver ikke, før der skal vedtages en ny strategi fra 2021

Strategi med fokus på de unåde

Generalforsamling vedtog de store linjer for LM's internationale mission 2017-21

FOTO: KAJA LAUTERBACH

LM's missionsteam fremlagde strategien for det internationale arbejde: Fra venstre vicegeneralsekretær Carsten Skovgaard-Holm og missionskonsulenterne Bent Olsen, Christian Lund Pedersen og Reidar Puggaard Poulsen.

AF BIRGER REUSS SCHMIDT

LM's internationale mission fortsætter i det nuværende spor, dog med justeringer.

Det fremgår af den *Strategi for LM's internationale missionsarbejde 2017-21*, som blev vedtaget på generalforsamlingen sidste weekend i Hillerød. Hermed afsluttede de 30 repræsentanter for LM's afdelinger den proces, som blev sat i gang på sidste års generalforsamling.

Missionsarbejdet i Etiopien forventes udfaset

omkring 2020, mens der vil blive overført flere resurser til et af LM's nyeste missionsområder.

Udgifterne til missionsarbejdet i Cambodja, der i 2015 udgjorde 2,7 millioner kroner, ventes således at stige til 3,7 millioner kroner i 2017. De økonomiske rammer for indsatsen i Tanzania og Peru er stort set uændrede.

Skal vi blive i Tanzania? Det strategiske nøglepunkt i LM's internationale mission er "at nå de mindst nåede folkegrupper i verden med

evangeliet". Det er derfor ikke så meget den økonomiske ramme, men derimod de konkrete prioriteringer af arbejdsudfordringerne, der beskrives i den ganske omfattende strategi.

Strategien blev vedtaget, som den blev fremlagt af vicegeneralsekretær Carsten Skovgaard-Holm og missionskonsulenter, men flere spurgte i debatten, om ikke tiden er kommet til vedtage en udfasning af arbejdet i Tanzania, som jo har en stor luthersk kirke.

Det synspunkt blev dog ikke indarbejdet i strate-

gien, men LS-medlem Karl Haahr, der var ordstyrer for den del af debatten, konkluderede:

"Det ligger i luften, at Tanzania bliver det næste land, vi flytter fra, men det bliver ikke før, der skal vedtages en ny strategi fra 2021," sagde han.

Kaldet til mission

Der blev også efterlyst mere fokus på missionærrekruttering.

"Hvordan får vi kaldet til mission klarere frem, så folk søger stillingerne? Hvis ikke der er nogen, der får et kald,

Strategiske kriterier for LM's internationale mission

At nå de mindst nåede folkegrupper

Vi ønsker at sætte nye steder, hvor de lokale kristne har få resurser, og at udruste lokale kristne til selv at række evangeliet videre til deres eget folk og andre folk.

At yde hjælp til selvhjælp

Vi ønsker at opbygge og udruste lokale kristne til selv at udbrede kendskabet til Gud – både lokalt og internationalt – og varetage den videre udbredelse og drift af arbejdet lokalt.

Balance mellem diakoni og evangelisering

Vi ønsker, at LM's internationale arbejde skal rumme en bredde af aktiviteter, der matcher både evangelisering og diakoni.

At matche egne resurser

Vi er bevidste om, at de strategiske grundkriterier i praksis må vurderes ud fra rekrutteringsmuligheder, økonomi og kapacitet.

Den samlede Strategi for LM's internationale missionsarbejde 2017-2021 kan findes på LM's hjemmeside www.dlm.dk/omos/download/strategier.

så nytter strategierne ikke noget," sagde afdelingsformand Thomas Beck fra Vestjylland.

Op han blev suppleret af sin østjyske kollega, Tomas Hansen:

"Hvis vi skal kunne sende missionærer ud om ti og tyve år, så er det nu, kaldet skal lyde!" sagde han. Afdelingsformand Dan

Månsson fra Lolland-Falster glædede sig over den diakonale indsats, der udføres i LM's internationale mission, men efterlyste en mere principiel strategi for området.

"Har vi en selvstændig strategi for den diakonale indsats, eller er det bare noget, der følger med, når vi evangeliserer," spurgte han.

Budget for 2017 med forventet underskud

LM skal i 2017 selv finansiere børnefamilieydelse til missionærerne

Generalforsamlingen godkendte Landsstyrelsens budgetforslag for 2017, selv om det lægger op til et underskud på 744.000 kroner.

Om årsagen til det forventede underskud, fremhævede resursechef Johnny Lindgreen, at den gennemsnitlige årsudgift til en missionær er steget de senere år blandt andet som følge af kortere udsendelsesperioder og den økonomiske globalisering.

Dertil kommer, at Folketinget har besluttet, at det fra 1. januar 2017 ikke længere som hidtil er muligt at få børnefamilieydelse for missionærer. LM har valgt at fastholde denne ydelse til missionærerne på 90 procent, da medarbejderne er ansat under forventning om at få ydelsen, og da den er en stor del af levegrundlaget for børnefamilierne. Det betyder en ekstraudgift på 318.000 kroner.

"Vi tror på, at vi har vennernes fulde opbakning til, at de økonomiske vilkår for udsendte børnefamilier ikke skal forringes væsentligt på grund af den manglende børnefamilieydelse fremover. Gå derfor hjem og fortæl til vennerne, at vi må indsamle dette beløb," sagde landsformand Henrik P. Jensen.

"Pengemangel er et vilkår for missionsarbejde. Derfor skal vi ikke kun bede Hø-

stens Herre sende om at sende arbejdere, men også give," sagde Martin Jepsen, der er formand i Sønderjylland-Fyns afdeling.

Først nervøs, hvis der bliver overskud

Landsstyrelsesmedlem Karl Haahr fortalte, at LM ofte er blevet reddet af besparelser på grund af, at man ikke har fået alle de budgetterede stillinger i det internationale arbejde besat. I 2017

budgetterer man imidlertid med det.

Det vil sige, at selv om der er fire ledige stillinger til cirka 1,8 millioner kroner, vil man kun besætte op til 800.000 kroner. Man prioriterer ikke på forhånd, men besætter i den rækkefølge, der kommer ansøgninger til.

Hanne Rasmussen fra Nordsjælland glædede sig over, at gaveindtægterne overordnet set er rimelig konstante og tilføjede,

at hun først vil blive rigtig nervøs, hvis der var positive bundtal. Det ville nemlig betyde, at der ikke var muligheder og visioner for at drive mission, mente hun.

Inden budgettet blev enstemmigt vedtaget mindede Lone Mouridsen fra Bornholm medlemmerne af generalforsamlingen om deres ansvar for at gå hjem og påvirke, hvor de kan, for at øge gaveindtægten til hovedkassen. *kl/brs*

KIRKE ▶

Bedefolder i reformationens tegn

500 års jubilæet for den lutherske reformation har været inspirationen for Evangelisk Alliances bedefolder for 2017. Årets temaer er Skriften alene, Troen alene, Nåden alene og Kristus alene.

"Hensigten har dog ikke været at hævde det særligt lutherske. Tværtimod har vi ønsket at kaste lys over en række emner, som binder os sammen på tværs af de mange åndelige og teologiske traditioner," siger Thomas Bjerg Mikkelsen, der er formand for Evangelisk Alliance.

brs

DUF-formand advarer mod religionsforbud på gymnasier

Kasper Sand Kjær, der er formand for Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF), er bekymret over det religionsforbud, som breder sig på landets ungdomsuddannelser.

"Det er en farlig udvikling, fordi det bygger på en både snæver og forkert opfattelse af, hvad demokrati er," skriver han i et debatindlæg i *Kristeligt Dagblad*.

Han henviser til både Grundtvig og Hal Koch, som han mener ville vende sig i deres grave over den udvikling, vi er vidne til i dag, hvor for eksempel unge forbydes at holde andagt i et frikvarter på nogle gymnasier.

"Det er jo netop gennem mødet og i samtalen med mennesker, der er anderledes end os selv, at vi udvikler os som individer og som samfund," påpeger DUF-formanden.

Han anser det for vigtigt, at vi ikke nægter unge at drøfte og praktisere deres tro på uddannelserne, men i stedet stiller krav:

"Hvis man som forening tilslutter sig Grundloven og baserer sig på demokratiske principper, bør man have ret og adgang til landets uddannelsessteder – uanset om foreningens værdigrundlag er inspireret af Kristus, Karl Marx eller Koranen."

brs

Frimenighed får egne lokaler

Den 23. oktober indviede Vendsyssel Frimenighed nye lokaler i Frederikshavn. Menigheden, der samler 60-70 deltagere to til tre gange om måneden, er tilsluttet Evangelisk-Luthersk Netværk og har hidtil holdt til i Strandby. Frimenigheden er blandt andet meget engageret i et lokalt asylcenter og i dens fire år lange levetid er der blevet døbt 23 flygtninge.

Frimenighedspræst Jon Poulsen fra Søhøjlandets Frimenighed er tilknyttet menigheden.

brs

Rettelse

I sidste nummer af *Tro & Mission* fik vi nævnt Aarhus Valgmenighed i forbindelse med Hjallerup Bibelcamping. Det er en beklagelig fejl.

Hjallerup Bibelcamping arrangeres af Indre Mission (IM). Et af sporene på bibelcampingen er Menigheds-Camp, som IM, Aarhus Bykirke og Evangelisk Luthersk Netværk (ELN) med flere planlægger i fællesskab.

brs

JENS CHRISTIAN HANSEN ▶▶ Det er vigtigt at vælge sine kampe med omhu, for ellers bliver man hurtigt en, de andre ikke gider høre på

Man må være fleksibel og engageret

LM'er i Rønne gør sin indflydelse gældende i sognets menighedsråd

AF OLE SOLGAARD

"Er man oppe på mærkerne, kan man virkelig præge tingene i et menighedsråd. Hvis man er velforberedt, kommer med gode argumenter og udviser engagement og idérigdom, bliver man hørt og får indflydelse."

Den erfaring har Jens Christian Hansen gjort gennem de seneste fire år, hvor han har været medlem af menighedsrådet i Rønne Sogn. Der har været fredsvalg i sognet, og derfor ved den 59-årige friskolelærer, der tidligere har været formand for LM-kredsen i Rønne, allerede nu, at han netop er blevet genvalgt til en ny periode.

Mulighed for indflydelse

"Jeg repræsenterer LM i menighedsrådet og forsøger at lade vores røst komme ind i enhver sammenhæng," forklarer Jens Christian Hansen.

Han har ønsket at være med i de udvalg, der lugter mindst af mursten og økonomi, men mere af kirkeligt indhold. Eksempelvis er han med til at arrangere seks årlige sogneaftener, hvor det indimellem også lykkes at få besøg af en foredragsholder med missionsk baggrund.

Man skal være lidt rund
Men han erkender, at man skal være lidt rund for at fungere i et menighedsråd. Det nytter ikke at være alt for kantet.

"Det er vigtigt at vælge sine kampe med omhu, for ellers bliver man hurtigt en, de andre ikke gider høre på. I det daglige samarbejde dæmper vi nok også uenighederne for at få tingene til at fungere. Man bliver nødt til at indgå i et samarbejde med såvel menighedsrådsmedlemmer som præster, der har helt andre teologiske holdninger."

Han mener selv, at han står ved sine holdninger, når der er debat i menighedsrådet, men eftersom der kun

Jens Christian Hansen er netop blevet genvalgt til menighedsrådet ved Rønne Kirke.

FOTO: OLE SOLGAARD

har været tre missionsfolk ud af rådets 13 medlemmer, må de respektere, at der er et andet flertal. Generelt oplever han et udmærket samarbejde, hvor man respekterer hinanden.

Særligt ved præstevalg er meningerne delte i menighedsrådet. Her stemmer han kun for de præstekandidater, som han selv eller det LM'ske bagland holdningsmæssigt kan stå inde for.

Stor berøringsflade

"Styrken ved sognemenigheden er den enorme berøringsflade med byens borgere. Ikke mindst sogne-medhjælperen når langt ud. Hun kan sidst i november samle 600 børn fra hele øen til en afslutningsgudstjeneste på et salmesangsprojekt i kirken," forklarer han.

Rønne Sogn er et stort sogn med 9.200 sognebørn, og der er fire præster med hver sin profil, heraf én missionspræst, samt en sogne-medhjælper. De fleste kirkegængere kommer mest til gudstjeneste hos den præst, de opfatter som

"deres". Ifølge Jens Christian Hansen kommer der i øvrigt flest til gudstjeneste hos den missionske præst. Han har nemlig mest på hjerte, anfører han.

Lidt klemt i LM

LM'erne i Rønne har typisk gået til gudstjeneste forskellige steder. De seneste år har en del været med i frimenigheden *Kirken på Klippen*. Men Jens Christian Hansen er altså en af dem, der knytter til ved sognekirken i Rønne, Skt. Nicolai kir-

ke. Og han er varm tilhænger af folkekirken.

LM'ernes kirketilknytning ser lidt broget ud, og det har også skabt lidt interne spændinger på Bornholm. Selvom han oplever opbakning fra LM-kredsen til sit menighedsrådsengagement, kan han indimellem føle sig lidt klemt, idet de fleste er frimenighedsorienterede.

I øvrigt har Rønne ud over folkekirken ikke mindre end tre missionsforeninger og fem frikirker.

Menighedsrådsvalget 8. november 2016

- De omkring 1.750 menighedsråd i Danmark er folkekirkens lokale ledelse, som dækker et eller flere af de 2.172 sogne.
- Et menighedsråd har mellem fem og 15 valgte medlemmer, og der er menighedsrådsvalg hvert fjerde år.
- I år er der kampvalg til 54 menighedsråd. I de øvrige 97 procent af rådene er alle kandidater på forhånd blevet enige om at opstille på en fælles liste (fredsvalg).

PHEARON ►► Ved at gøre alle de praktiske ting i kirken kan jeg være med til at pege hen på Jesus, så flere kan lære ham at kende

Phearon bruger al sin fritid i kirken

Når han ikke passer sine studier, arbejder han i Church of Siem Reap i Cambodja, for at flere skal lære Jesus at kende

AF KAJA LAUTERBACH

"Jeg tror, at Jesus Kristus er Gud, og han elsker hvert eneste menneske. Han er den eneste, der kan frelse mig fra min synd. Han døde for min og alle menneskers synd."

Det siger Phearon, der er ungdomsleder og administrator i Church of Siem Reap, og netop derfor er det vigtigste af alt for ham, at flere hører evangeliet om Jesus, så han også kan blive deres herre og frelser.

Hjælper til i kirken

21-årige Phearon studerer business og administration på andet år, men han bruger al sin tid ved siden af studierne sammen med de kristne i Church of Siem Reap (COSR). Han hjælper til i kirken og opmuntrer til at få flere med.

Han er vokset op i provinsen Kampong Thom midt i Cambodja, men flyttede til Siem Reap i den nordvestlige del af landet for fem år

Ud over at have kontakten til musikerne i Church of Siem Reap er Phearon også selv musiker.

siden for at studere. Han bor hos nogle af sin mors venner, der er kristne, og som hører til Church of Siem Reap, og gennem dem er han blevet en del af kirken.

Selv blev han kristen som tiårig. Hans onkel var kommet til tro på Jesus og delte de gode nyheder med Phearons mor, som derfor tog Phearon og hans broder med i kirke, fortæller han til Anders Philipps, der som volontør for Luthersk Mission i Siem Reap hjælper til i COSR.

Administrator

COSR var den første kirke, Phearon mødte i Siem Reap.

FOTO: AXEL RYE CLAUSEN

Han er glad for den og føler sig godt tilpas i den og har det godt med forkyndelsen, og derfor bruger han rigtig meget tid på at hjælpe til i kirken.

Anders Philipps fortæller, at han går i skole om formiddagen, men bruger alle aftener og nogle eftermiddage på kirkearbejde.

Phearon arbejder sammen med pastor Kong, der er præst i COSR. Phearon laver en masse af papirarbejdet, skaffer godkendelser, skemalægger forkyndelse, lovsang, og hvem der står for hvad til gudstjenesterne om søndagen.

Aftenerne bruger Phearon i bibelstudie- og cellegrup-

per ud fra COSR.

Der er nogle, der undrer sig over, at han bruger så meget tid i kirken, men han siger selv:

"Jeg kan ikke gøre mirakler, men ved at gøre alle de praktiske ting kan jeg være med til at pege hen på Jesus, så flere kan lære ham at kende."

"Alt, hvad jeg gør, er for at herliggøre Jesus," tilføjer han.

Ungdomsleder

Phearon er også ungdomsleder og står for opmuntring af og tilsyn med de unge.

Snakken med de unge går ilge fra musik, instrumenter over sport til, hvordan man får flere med i kirken, og hvordan de kan dele evangeliet gennem for eksempel sport.

"Ellers har de det generelt bare sjovt. Joker, synger, besøger ruinerne i Angkor Wat, spiser sammen, og så videre," fortæller Anders Philipps, der sammen med en anden LM-volontør Julius Vadliveal også er med i ungdomsarbejdet i COSR.

Mange er blevet oplært og styrket i troen

Kiabakari bibelskole i det nordvestlige Tanzania er til stor velsignelse for kirken i Mara Stift

AF KARIN BORUP RAVNBORG

Der er ingen tvivl om, at bibelskolen i Kiabakari, som LM har sendt missionærer ud til gennem snart 20 år, har haft og stadig har en enorm betydning for kirken i Mara Stift.

Det fortæller vicebiskop

Yakobo Msaghaa, der er leder af stiftets afdeling for mission og evangelisation.

Tidligere Ulanga-missionær Flemming Hansen, der netop nu er på evangelisationstur i Mara Stift, har talt med den tanzaniske kirkeleder om værdien af en uddannelse for stiftets unge kristne.

Viser kirkens styrke

"Bibelskolen i Kiabakari er meget vigtig for stiftet her i Mara og har betydet meget for vores unge," fortæller vicebiskoppen.

"Mange er blevet oplært

Bibelskolen er meget vigtig for stiftet her i Mara, fortæller vicebiskop Yakobo Msaghaa, der også underviser på skolen.

og også i høj grad grundfæstet i troen. Og mange menigheder er blevet opmuntret, når eleverne har prædikeret og været med til hus til hus-evangelisation. Det har vist kirkens styrke," siger han.

Han ser det også som et plus, at eleverne ud over bibelfag har praktiske fag som markarbejde og tømrerfag.

"Evangelister her er meget dårligt lønnede hjemme i menighederne, og de kan på ingen måde leve af den løn, de får. Derfor er det godt at have flere praktiske færdigheder, så de bedre kan klare sig," siger Yakobo Msaghaa.

Flere af de præster, der i dag er i Mara stift, er tidligere bibelskoleelever – deriblandt skolens leder, pastor Sube, som Flemming Han-

sen også har talt med.

Han kommer oprindeligt fra en muslimsk baggrund, men var elev det første år på skolen i 1997. Derefter var han evangelist i forskellige menigheder i stiftet, inden han læste teologi.

I 2007 blev han lærer og viceleder på bibelskolen og har siden 2009 været leder.

Gode ambassadører

"Det vigtigste, bibelskolen kan gøre for de unge, er at give dem et godt grundlag i livet og gøre dem til gode ambassadører for Jesus," påpeger bibelskolelederen.

Faktisk har skolen også været til stor hjælp for lokalbefolkningen – både åndeligt og menneskeligt set, fortæller han.

"Folk har hørt evangeliet. Før var der meget tyveri og mord her i stiftet, men det er

blevet bedre."

Pastor Sube fortæller også, at noget af den praktiske undervisning, der foregår på skolen, har smittet af på den lokale befolkning.

"Folk uden for skolen har set værdien af at plante træer. For 25 år siden var her næsten ørkenagtigt. Nu er der plantet masser af træer – på skolens grund og i området omkring skolen."

Økonomisk udfordring

Skolelederen lægger dog ikke skjul på, at det økonomisk har været og stadig er en stor udfordring at drive

Skoleleder pastor Sube var selv elev på det første hold, der begyndte på Kiabakari bibelskole i 1997.

FOTOS: FLEMMING HANSEN

SAMUEL CÁRDENAS FLORES ▶▶ Jeg besluttede at starte på bibelskolen i Arequipa, fordi sloganet fangede min opmærksomhed. Det hedder: Kend Gud og gør ham kendt!

Luthersk Mission prioriterer bibelundervisning

Undervisning på bibelskoler har altid været en vigtig del af Luthersk Missions arbejde ude i verden.

Næsten en tredjedel af LM's samlede budget til international mission går til bibelskolearbejdet.

I alt 3,2 millioner kroner er afsat i 2017 til arbejdet på bibelskoler, hvor størstedelen går til lønninger og personaleudgifter for LM's missionærer, der underviser der.

Uddannelse styrker kirken

Bibelsk uddannelse betyder rigtig meget for kirken i de lande, hvor LM arbejder. Det gælder særligt i lande som Peru og Cambodja, hvor kirken er ung og på vej. Men der er også brug for bibelskoler blandt endnu unåde stammefolk i Tanzania og i Etiopien, hvor kirken nok er stærkt voksende, men hvor der samtidig er et stort behov for teologisk uddannelse.

Vil du være med?

Du har mulighed for at støtte bibelskolearbejdet i de lande, hvor LM arbejder.

Som indstik til dette nummer af *Tro & Mission* finder du flyeren *Støt en bibelskoleelev*.

Ved at give et fast beløb hver måned er du med til fortsat at sikre god og bibelfunderet undervisning på LM's bibelskoler i Peru, Etiopien, Tanzania og Cambodja. Tak for din støtte til bibelskolearbejdet!

PERU

Bibelskolearbejdet udgør 81 % af LM's samlede budget til missionsarbejde i Peru.

LM støtter følgende bibelskole:

BIBELSKOLEN I AREQUIPA

– ca. 1,3 mio. kr.

Bibelskolen holder til på SETELA, som er den lutherske kirkes teologiske fakultet i Arequipa i det sydlige Peru. Skolen udbyder et 9-måneders bibelkursus med plads til 12 studerende. Under deres uddannelse er de studerende i praktik i lutherske kirker i området.

VÆR MED TIL AT STØTTE BIBELSKOLERNE

- MobilePay/Swipp 93 39 00 22
- LM's hjemmeside: dlm.dk/stoet
- Læs mere i Indstikket

ETIOPIEN

Bibelskolearbejdet udgør 23 % af LM's samlede budget til missionsarbejde i Etiopien.

LM støtter følgende bibelskoler: – samlet ca. 100.000 kr.

BIBELSKOLEN I JINKA

En bibelskole for forskellige folkegrupper i det sydlige Etiopien. Skolen udbyder et nilmåneders bibelkursus med plads til 15-20 studerende. Her får de grundlæggende kristendomsundervisning, så de kan vende tilbage som ledere og undervisere i deres menighed.

TABOR EVANGELICAL COLLEGE I HAWASSA

Et uddannelsescenter i det sydlige Etiopien, som rummer både gymnasium, bibel- og missionsskole. Bibelskolen udbyder en etårig videregående uddannelse for evangelister. Det er desuden muligt at tage en treårig diplom eller en fireårig bachelor i teologi og missiologi. Herefter bliver mange ordineret til præst eller udsendt som missionær.

EVALINE DANFORD ▶▶ Jeg bestemte mig for at gå på Kiabakari Bibelskole, fordi jeg ønsker at vide mere. Og fordi jeg ønsker at undervise andre i Guds ord

TANZANIA

Bibelskolearbejdet udgør 25 % af LM's samlede budget til missionsarbejde i Tanzania.

LM støtter følgende bibelskoler:

KIABAKARI BIBELSKOLE

– ca. 600.000 kr.

Bibelskolen ligger i Mara Stift i det nordlige Tanzania. Der udbydes en treårig uddannelse. Det første år med fokus på generel bibelundervisning og oplæring. Det andet og tredje år er tilrettelagt som uddannelse til evangelist, sognemedhjælper eller hjælpepræst.

ILAMBILOLE BIBELSKOLE

– ca. 600.000 kr.

Bibelskole for kristne mænd fra masai-, barabaig-, sukuma- og flere andre mindre stammer i området omkring Iringa. Bibelskolen er en del af MUWA – den evangelisk lutherske kirkes missionsarbejde blandt nomader. Ud over bibelfag undervises der i almene skolefag og vigtige emner som sundhed, kvægbrug og menneskerettigheder.

CAMBODJA

Bibelskolearbejdet udgør 16 % af LM's samlede budget til missionsarbejde i Cambodja.

LM støtter følgende bibelskoler:

PHNOM PENH BIBLE SCHOOL

– ca. 400.000 kr.

En bibelskole i Cambodjas hovedstad, Phnom Penh. Skolen tilbyder et treårigt diplomkursus og et fireårigt bachelorkursus – begge i kristent lederskab.

BIBELUNDERSVNING I SIEM REAP

– ca. 200.000 kr.

To af LM's missionærer arrangerer undervisningsforløb for lokale menighedsledere og præster, så de bliver udrustet til selv at undervise andre om den kristne tro. Desuden holdes der regelmæssige aftenskolekurser på bibelskoleniveau.

TEMA | KRISTEN OG SINGLE

EJLER NØRAGER ►► Den, Gud kalder, udruster han også med nådegaven til at leve i det kald. Men det betyder ikke, at man ikke i det kald har afsavn

Singler er ikke menighedens B-hold

Mennesker, der ikke er gift, har særlige muligheder for at tjene i menigheden og samfundet

AF NICKLAS LAUTRUP-MEINER

Når ægtefæller gør godt for hinanden, gør de det ikke for at fortjene hinandens kærlighed. På samme måde er det med vores gerninger over for Gud. De er ikke adgangskravet til hans hjerte.

Nogenlunde sådan kunne en prædiken måske formulere den sandhed, at vi ikke skal fortjene os til frelsen i Jesus. Men er den slags billeder ikke bare med til at give modne singler i menigheden en fornemmelse af, at det eneste rigtige er at være gift?

Den mulighed er der, men Ejler Nørager, der er frimenighedspræst i Sønderjylland, mener ikke, at singler skal føle sig uden for eller se sig selv som forkerte.

Forfølgelse og familieliv

"Virkeligheden er jo den, at Guds skaberordning er, at mand og kvinde blev skabt til hinanden. Sådan var det

allerede før syndefaldet," forklarer sønderjyden.

Men Bibelen taler store ord om det at leve som ugift, understreger han. Her siger han til Paulus, der selv var ugift og skrev, at han mente det bedste var, at alle levede som han.

Den udtalelse skal ses i sammenhængen, forklarer Ejler Nørager, for når Paulus siger sådan, hænger det sammen med, at det var vanskeligt for ham at binde sig til en hustru og have den tjeneste, han havde som missionær og menighedsplanter.

Samtidig er det skrevet til menigheden i Korinth, der oplevede forfølgelser. I en situation, hvor man ikke kan planlægge morgendagen, var det svært at tage sig af en familie.

En bedre mulighed for at tjene

"Som single kan man bruge min tid, som man vil uden at skulle tage hensyn til børn og ægtefælle," for-

Som single kan man planlægge min tid uden at skulle tage hensyn til familie, siger Ejler Nørager.

tæller han om de fordele, der er for singler. Der kan være bedre tid til at tage sig af syge, at grave ned i bibeltekster og formidle det videre eller til mange andre

tjenester i menigheden eller i samfundet.

Faktisk er det sådan, at Bibelen taler om en særlig nådegave til at leve alene. Det skal ikke forstå som

noget mystisk, for det er sådan, at den, Gud kalder, udruster han også med nådegaven til at leve i det kald, forklarer Ejler Nørager.

"Men det betyder ikke, at

man i det kald ikke har afsavn," medgiver han.

Ægteskabet i forkyndelsen

I Bibelen bruges ægteskabet som et billede på den relation, Jesus har til menigheden. Det sker blandt andet i Åbenbaringsbogen og i nogle af Jesu lignelser.

Netop fordi Bibelen selv bruger disse billeder, skal prædikanter også bruge dem i dag, selvom der måske sidder folk i menigheden, der ikke er gift, understreger han.

Samtidig skal en prædikant dog også bruge de andre billeder, som Bibelen bruger. Det kan eksempelvis være faderbilledet.

"Men også faderbilledet er udfordrende, for der kan sidde nogen i forsamlingen, for hvem faderbilledet er belastet," siger han.

"Derfor kan en forkyn-der også af og til tage nogle forbehold i forkyndelsen og forklare, at han godt ved, at billederne ikke vækker de samme følelser hos alle."

Jeg skulle pludselig til at være mig

Club Eva er et fællesskab for enestående kvinder. Her er enken Britta Vinther med

AF KAJA LAUTERBACH

Britta Vinther var i foråret en tur i Japan.

De første år, Britta Vinther var gift, tænkte hun ikke så meget over, at det kan være en udfordring at være enlig. Men for et års tid siden blev hun enke, og nu oplever hun det for fuld udblæsning, som hun udtrykker det.

"Nu er der ikke mere en at spille bold op ad, og der er ingen at dele sine inderste tanker med," uddyber hun.

"Da min ægtefælle var væk, skulle jeg pludselig til bare at være mig og finde mine egne ben at stå på."

Det var meget, meget svært, samtidig med at der var en stærk ensomhedsfølelse, for hvem skulle hun

dele sit liv med? Og hvor meget skal man dele med andre? spørger hun stadig sig selv.

Det er nemlig ikke hvem som helst, man kan fortælle, hvis noget gør ondt i livet. Men det kræver ro og tillid og meget bøn at komme hinanden så meget ved, at man kan det, har hun erfaret.

Enestående kvinder

Britta Vinthers mand havde Alzheimers gennem en år-

række, og hun forklarer, at den sygdom gør, at den syge ikke magter et socialt liv. Derfor bliver ægtefællen også let isoleret.

Derfor begyndte den 70-årige pensionist fra Sil-

keborg på en måde livet som enlig allerede i 2003, da han begyndte at "forsvinde" ind i sig selv.

Derfor var hun med til at sætte Club Eva i gang. Den består af cirka ti enestään-

de kvinder, der har et uformelt fællesskab. Kvinderne er mellem 38 og 70 år, nogle er enker, nogle har deres mænd på plejehjem, andre har aldrig været gift.

Alle kvinderne er fra Silkeborg og omegn, og det sker også, at de tager på ture sammen. Ud over det ringer de til hinanden og spørger: Har du lyst til at tage med i biografen, på café, eller at komme på besøg.

Netværk i kirken

Kvinderne i Club Eva kommer både fra LM og Indre Mission, og indimellem er der også nogle uden kirkelig baggrund med.

Selv kommer Britta Vinther i frimenigheden

Kirken ved Søerne, og det er hun rigtig glad for, selv om der stort set ikke er nogen på hendes alder. Hun synes, det er meget givende at være i bibelkreds sammen med helt unge og småbørnsfamilier.

En veninde fra et aften-skolehold, der lige er blevet enke, har sagt:

"Det er en velsignelse for dig, at du har det netværk, som kirken giver."

Det må Britta Vinther give hende ret i. Hun tilføjer, at Peter Rask, der er præst i Kirken ved Søerne, også gør meget for, at de enlige skal være engageret, så de føler sig som fuldgyldige og værdifulde medlemmer af menigheden.

TEMA

KARIN NICOLAJSEN ►► Hvad med den dag, hvor jeg bliver rigtig gammel? Så er der jo ikke nogen for mig på samme måde, som hvis jeg havde børn

En drøm, der ikke er gået i opfyldelse

Singlekvinde: Det er ikke kun nemt at kunne gøre, som det passer mig

AF KAJA LAUTERBACH

Karin Nicolajsen er glad for sit liv – også selv om det ikke er blevet som hun oprindeligt drømte om.

"Jeg tror, at det er de færreste, der ikke på et tidspunkt drømmer om at få en familie, men for mig er den drøm ikke gået i opfyldelse," siger den 62-årige singlekvinde.

"Selvfølgelig har man som single muligheder for at gøre mange ting, men jeg mener ikke, at jeg har gjort noget, som ikke havde været muligt, hvis jeg havde haft en ægtefælle."

Hun er uddannet sygeplejerske og har blandt andet arbejdet fire år i Israel.

Både billigere og dyrere

Karin Nicolajsen peger på, at singlelivet har to sider. Og hun er med på, at det i de fleste tilfælde skyldes uvidenhed, når mennesker kun bemærker den positive side.

"Jeg er nogle gange blevet skudt i skoene, at jeg har det så nemt, fordi jeg bare kan gøre, som det passer mig, og ikke skal tage hensyn til nogen," siger hun.

"Det er rigtigt, at det kan være nemmere at tage en beslutning, når jeg ikke skal blive enig med en anden,

Karin Nicolajsen mødte Hans Christian Andersen på en rejse til Malaga. Hun mener, at det ville have været både billigere og nemmere at tage på ferie, hvis hun havde haft en familie.

men jeg har så heller ikke en sparringspartner i det daglige, som jeg kan tale med om hus, bil, økonomi og så videre – og har heller ikke lyst til altid at tage alle beslutninger selv."

Hun giver også dem ret, der anfører, at mange ting er billigere, når husholdningen kun omfatter én person, men tilføjer så, at nogle ting koster det samme, hvad enten man er en eller to: for eksempel abonnemeter, udgifter til håndværkere, hvidevarer, licens, ejendomsskatter og bil.

Flere udgifter til hjælp

Netop udgifter til håndværkere – eller til hjælp i det hele taget – kan der godt være flere af for en single end for et ægtepar.

"Jeg er alene om at passe hus og have og har ikke lige en, der kan hjælpe, hvis jeg selv leger håndværker. Jeg

PRIVATFOTO

skal hele tiden ud og bede om hjælp og oplever, at folk har travlt med deres eget," siger Karin Nicolajsen.

Hun siger det ikke med beklagelse, men har bare erkendt, at sådan er det.

Hun bilder sig også ind, at det var billigere, hvis man som familie kunne tage på ferie med campingvogn end altid at skulle af sted enten alene eller på en grupperej-

se. Man ville også slippe for at skulle lede efter nogen at rejse sammen med, hvis man ikke vil tage af sted alene.

Selv skaffe forandringer

En anden udfordring, som single ifølge Karin Nicolajsen har i forhold til en familie, er, at der ikke er de naturlige forandringer i livet, som det giver, når børnene

vokser op og skal i vuggestue, børnehave, skole, skal konfirmeres, bliver teenager og så videre.

"Jeg må selv 'ændre' mit liv for at få forandringer. Det kan være at skifte arbejde eller bopæl eller andet," siger hun og tilføjer, at højtider også kan være udfordrende.

De er nemlig kulturelt set meget familiebaserede, og det giver færre mennesker for en single at hygge med. Ligesom det også stort set altid er hende, der skal rejse hjemmefra til sine søskende i for eksempel julen.

Karin Nicolajsen har også nogle gange godt kunnet savne, at man som single aldrig får det afbræk fra arbejdslivet, som andre får, når de holder barselsorlov eller forældreorlov.

Ensomhedsfølelse

Selv om livet ikke blev, som hun håbede på som ung, går Karin Nicolajsen ikke rundt med et tungt savn.

Savnet forsvandt, da tidspunktet for at stifte familie var forbi, og hun måtte erkende, at hun alligevel ikke fik den familie, hun havde drømt om.

Selv om hun har vænnet sig til singlelivet og godt kan spørge sig selv, om der egentlig er plads til en mand

i hendes liv, erkender hun, at der er en form for ensomhedsfølelse, og at hun godt nogle gange kan tænke:

"Hvad med den dag, hvor jeg bliver rigtig gammel? Så er der jo ikke nogen for mig på samme måde, som hvis jeg havde børn."

Vi har brug for hinanden

Karin Nicolajsen er meget bevidst om, at hun har behov for at være sammen med mennesker i andre livssituationer end hendes egen – og med de børn og børnebørn, hun ikke selv har.

Derfor synes hun også, at det er ærgerligt og lidt forkert, at møderne i Indre Missions hus Stjernen i Aarhus, hvor hun kommer, er delt op i grupper: IMU, børnefamilier og 45+. Hun fortæller, at der nogle få gange om året er fællesmøde, som grupperne arrangerer på skift, men generelt er der ikke særlig stor opbakning fra de andre grupper.

"Jeg tror, at vi alle – både unge, familier og ældre – har brug for hinanden, hvis vi vil indrømme det," siger Karin Nicolajsen og foreslår, at der kommer en seddel på opslagstavlen, hvor man kan skrive, hvad man har brug for, og hvad man kan byde ind med af praktisk hjælp.

Jeg kan godt bruge eksempler fra familielivet

Claus Kristensen oplever ikke, at han skal være mere til rådighed som prædikant, fordi han er single

"Selv om jeg ikke kan sige, at jeg har oplevet at være ægteemand og far, kan jeg godt bruge billeder fra familielivet i mine prædikener. Dels har jeg oplevet det som barn og ung, og dels har jeg hørt andre udtrykke ting, som jeg kan referere til."

Det siger Claus Kristensen, der siden 2015 har været tværkulturel konsulent i LM. Han tilføjer, at Jesus jo også selv bruger ægteskabet som et billede.

Forskellige forventninger
47-årige Claus Kristensen

har prædikeret i omkring 20 år og i mange forskellige sammenhænge både i Danmark og i andre lande.

Han har aldrig oplevet, at dem, der har spurgt ham om at prædike, forventer noget særligt af ham, fordi han er single. Det er heller ikke noget, han selv tænker, skulle give ham et særligt udgangspunkt.

"Men jeg oplever forsamlingernes forventninger meget forskelligt. Lige fra dem, der kun spørger efter sangvalg, til dem, der har klare anvisninger af tekst

og emne, har klare forventninger til længde, og giver beskrivelse af målgruppen," siger han og beskriver sig selv mere som underviser end som forkynder.

Sparringspartner

Selv om Claus Kristensen nok er mere fleksibel end mange familiefædre, når det gælder at påtage sig opgaver i skoleferierne, prøver han at sætte begrænsninger, hvor meget han har mulighed for at gøre.

"Men det kan godt være, at grænsen ligger lidt hø-

jere, end hvis jeg havde en familie at tage hensyn til," siger han og tilføjer, at han oplever, at forsamlingerne er indstillet på, at det også er vigtigt at tage hensyn til sig selv.

Han har aldrig hørt nogen sige – heller ikke indirekte – at "du bør kunne gøre lidt mere".

Mange gifte prædikanter bruger deres ægtefælle til at sparre med og til at evaluere. Der har Claus Kristensen som single en ulempe.

Claus Kristensen går ikke rundt og tænker: "Hvis bare

Jeg også kunne det", men han kan sagtens se, at det kan være en fordel i det.

"Jeg kan godt spørge andre om at være kritiske, men så er de det altid med det udgangspunkt, at de er blevet bedt om at være det," siger han.

"En ægtefælle er ikke bestilt til at være kritisk – og hun skulle også gerne kende sin mand bedre end en ven gør, og dermed have bedre forudsætninger for opgaven – selv om det ikke er givet på forhånd, at det nødvendigvis vil være sådan. Kl

Claus Kristensen kan godt spørge nogle om at give ham kritik, men de vil altid være det med det udgangspunkt, at de er blevet bedt om det.

JENS-OTTO KJØLLER-HANSEN ►► 24:12 er en god måde at fortælle naboer og kolleger om, hvad man tror på

MINDEORD ►

Den 13. september blev Henriette Jensen kaldt hjem til Jesus.

Sjældent stod hendes stol tom, når vi her i Ølgod samledes omkring Guds ord.

Hun blev som ung gift med Theodor, og seks børn voksede op i hjemmet. Familien boede flere steder her i Vestjylland. Henriette tog uddannelse som social- og sundhedshjælper, hvor hun på forskellige plejehjem blev kendt for sin hjælpsomhed og sit gode humør.

Sønnen Preben Skov Jensen, der er præst, forrettede begravelsen ved Skovlund Kirke. Han mindedes sin mor som en nådehungrende kristen, og, som det blev sagt ved mindesamværet, hun var én, som det var let at komme til at snakke om

Jesus med.

Hvad er at dø for den, som fred har fundet i Jesu blod, som ned fra korset er rundet? Det er at flytte bort fra jordens strid hjem til den strand, hvor ingen lider.

Fra LM-kredsen i Ølgod takker vi Gud for, hvad han gav os gennem Henriette.

Jenny Jensen
og Peter Hansen
Ølgod

Tro & Mission bringer gerne mindeord. Et passende omfang er 1.000 anslag inklusive mellemrum. Er det længere, forbeholder redaktionen sig ret til at forkorte det.

SYNSPUNKT ►

Det er for sent at tale med dit barn om sex, når det er 13 år

AF MARTIN PAULSEN
FREDENSBORG

I forrige nummer af T&M, var der referencer til en stor undersøgelse som adamogeva.dk havde foretaget. Omtrent halvdel af unge kristne havde deres seksuelle debut før ægteskabet. Det er mange. Rigtig mange.

Men kommer det bag på os? Vores børn vil komme til at se porno. Hvad enten vi vil det eller ej. Ikke at de opsøger det, men pornoen vil opsøge dem. Det findes overalt. Pornofiltre kan ikke gøre særlig meget, da det ofte går via deres venner, klassekammerater og andre.

Første gang børn oplever porno kan være helt ned til femårs alderen, og jeg er overbevist om, at kirken aldrig har stået over for en større udfordring, end den gør nu, for kampen foregår ikke på "bladhylde på tankstationen", men i hvert eneste hjem, hvor der er en smartphone, tablet, computer og så videre.

Gennem porno får de ikke alene et fuldstændig fordrejet syn på sex, men

det bliver også "normaliseret", at samleje ikke nødvendigvis hører til i ægteskabet.

Så derfor: Kære forældre. I skal tale med jeres børn om sex. Vent ikke til de er 13 år, for der er det for sent, og de har allerede hørt om det.

Men hver gang dit nysgerrige barn spørger om det seksuelle, så grib chancen og fortæl dem om det på en ærlig måde, der viser, hvad Guds intention med sex er.

Det drejer sig måske om små dryp af et minuts varighed, men de er der. Dit barn skal være så forberedt, at når det ser porno første gang, vil det kunne turde komme til jer som forældre og spørge: "Far og mor! Jeg har set noget, som jeg ikke kan få til at hænge sammen med det I har fortalt. Hvad er det?"

Tænk, hvor velsignet det må være, at man kan tale med sine forældre om sådanne ting?

Det er måske ikke særlig rart og komfortabelt at snakke om disse ting, men hvis ikke vi vil, så er der andre der vil. Det er kun et klik væk

I Aakirkeby giver de 24:12 til forældre i børneklubben

Vi får ikke så meget direkte respons, men den store opbakning viser, at forældrene respekterer os, vurderer børneleder

AF KAJA LAUTERBACH

I LM-kredsen i Aakirkeby har de bestilt 250 eksemplarer af julemagasinet 24:12 til at dele ud.

Alle medlemmer i kredsen må gratis tage, så mange de har lyst til at dele ud, fortæller formanden Jens-Otto Kjøller-Hansen.

"Det er tredje år, vi køber 24:12 hjem, som medlemmer kan dele ud af, og det er noget, mange benytter sig af," siger han.

"Det er en god måde at fortælle naboer og kolleger om, hvad man tror på, selv om vi ikke får særlig meget respons."

I år har de også besluttet at lægge nogle eksemplarer på biblioteket og i lægehusets venteværelse. De skriver kontaktoplysninger i bladene, så det er muligt at henvende sig, hvis man gerne vil have noget uddybet.

Formanden synes, 24:12 er et godt og aktuelt blad at dele ud til mennesker, der

ikke kommer tit i kirke og missionshus.

Deler ud til julefesten
Børneklubben i Aakirkeby LM holder hvert år en julefest, og alle, der kommer der, får 24:12 med hjem som

en julehilsen.

Det fortæller Inge Munch, der har været leder i børneklubben i mange år.

Her kommer cirka 20 børn fra tre til ti år, og kun fire af dem er fra LM-hjem. De andre har de fået kontakt med

gennem den kristne friskole Davidskolen og den tilknyttede børnehave, Børnebakken, eller gennem det årlige Bobletræf på torvet.

"Det er en god ting, når LM Kids' bil Boblen kommer på Torvet. Så bliver vi set i byen, og har mulighed for at hilse på forældrene og på de børn, der ikke kommer i børneklubben mere," siger Inge Munch.

God opbakning

Der er altid god opbakning fra både forældre og bedsteforældre til julefesten, og de får alle 24:12 med hjem.

"Vi håber, de får læst om Jesus og den kristne jul, men hører ikke så meget," siger Inge Munch.

"Jeg tænker dog, at det også er en respons, at de kommer igen og igen. Det viser nemlig, at de respekterer, hvad vi fortæller deres børn."

Inge Munch er glad for at kunne dele 24:12 ud ved julefesten. Kasketten som børneleder giver hende den nødvendige frimodighed til at gøre det.

Debat er spalten, hvor læserne kan komme til orde og er dermed alene udtryk for skribentens egen holdning. Redaktionen forbeholder sig ret til at forkorte indlæg, der fylder mere end 2.000 anslag inklusive mellemrum.

SYNSPUNKT ►

Meningsfuldt at investere i evangeliets udbredelse

AF ANDREAS IPSEN
FRIMENIGHEDSPRÆST
TARM

I *Tro & Mission* den 21. oktober giver Carsten Primdahl Lorentsen (CPL) udtryk for frustration over, at pengene i LM er små, og at det derfor overvejes, om der skal skæres i ydremissionsaktiviteter. Og lad mig starte med at sige, at jeg deler frustrationen. Det er bare rigtig trist, hvis man bliver nødt til at nedgradere indsatsen i ydre mission.

Men der er nogle ting i CPL's indlæg, som undrer mig.

CLP peger konkret på ansættelserne af lokale frimenighedspræster som en af årsagerne til, at ydre mission bliver drænet for midler. Jeg kan ikke nægte at der er en vis sammenhæng, for selvfølgelig er det.

Men hvorfor kun pege på frimenighedsansættelser? Hvorfor ikke droppe renoveringen af missionshuset og sende pengene til missionen? Hvorfor ikke leve med den dårlige lyd og spare det nye lyd anlæg væk? Har vi virkelig brug for nye stole i mødesalen? Ligesom præsteansættelser er alt dette er investeringer i det lokale fællesskab, som ikke bidra-

ger til "det store LM-fællesskab".

Men det kan alligevel være meningsfulde investeringer, for så vidt de bidrager til, at evangeliet bliver udbredt. Det må være den vigtigste prøvesten.

Og videre: Måske er de mange nye ansættelser i frimenigheder et udtryk for, at kristne i Danmark begynder at få øjnene op for, at vores land i dag er tæt på at være lige så meget et missionsland som Peru og Cambodja?

De penge, som bliver brugt på ansættelser i frimenigheder, afføder en konkret missionel indsats i

Danmark. Har det en værdi, eller er frimenighedspræster bare en luksusvare, som ikke bidrager med noget væsentligt?

Det andet, der undrer mig, er, at CPL mener, at ansættelserne i frimenigheder indfører et nyt embedssyn ad bagdøren i LM. Dette vil jeg meget gerne høre en nærmere begrundelse for.

Mig bekendt benytter langt de fleste LM-menigheder i Danmark sig af LM's kaldede prædikanter og regner alle forkyndere i menigheden for at bære et ansvar som hyrder og lærere – også selvom man har en ansat præst.

STEFAN ESMARCH LUND ►► Bogen beskriver flere typer kærlighed, inklusive den bibelske, som alle vil have stor glæde af at (gen)finde

Sætter en tyk streg under, at singler ikke er halve mennesker

BOGANMELDELSE
AF STEFAN ESMARCH LUND
LABORANT
STEFAN_ESMARCH_LUND@
HOTMAIL.COM

Line Anthony Reckweg:
Jesus var single
Lohse 2016

192 sider - 199,95 kroner

Single er et værdiladet ord for de fleste, men forfatterens tilgang er mere neutral. Det er ikke en livsfase, der bare skal overstås, men en definition på en samling af mennesker, som af forskellige grunde er ugifte – dog med det i tanke, at *enlig* ikke er lig med *ensom*.

Bogen er skrevet til singler, for at de kan finde fred, der hvor de er. Andre kan

også med fordel læse bogen, for den handler blandt andet om værdi og kærlighed. Vi er alle skabt af en kærlig far, der har planer om lykke og fred med fremtid og håb.

Kærligheden bliver udfoldet på en mere nuanceret måde, end verden og kulturen fremstiller den. Hollywoods fremstilling har mange singler samt familier og fællesskaber, som let bliver normen for den lykkelige kærlighed.

Bogen beskriver derimod flere typer kærlighed, inklusive den bibelske, som alle vil have stor glæde af at (gen)finde.

Bogen bygger på en viden-skabelig tilgang, der suppleres med interview af seks singler i forskellige aldre.

Der afsluttes med et appendiks, hvor endnu en kristen

deler tanker om og oplevelser i singlelivet. Der sættes en tyk streg under, at singler ikke er halve mennesker, der bare ikke har fundet den anden halvdel endnu, men også under de flestes længsel efter parforholdet.

Det er ikke en selvhjælpsbog, der guider singler frem mod den eneste ene eller i et snuptag fjerner alle sing-

lellivets smerter. Singlelivet problematiseres eller glorificeres ikke. Singlelivets situationen med behov og muligheder tages frem til anskuelse og refleksion. Målet er at kaste lys over både sorger og problemerne, men også glæder og friheden.

I afsnittet "singlelivets smerter", er det tydeligst, at dele af bogen særligt henvender sig til singler, hvor de og de indirekte berørte vil få mest af ud den.

Bogens emner er foruden: værdi, singlelivets smerter og kærlighed, også venskab, kærlighed som afgudsdyrkelse, fællesskabsrelationer, seksualitet og dating. Der bliver taget afsæt i det holistiske menneske med det underlæggende fokus at føre mennesker til frelse.

LEDER ►

Udfordringen: bøn og mission

DET ER IKKE svært at få øje på mørke skyer i horisonten. Kristne, der ønsker at følge en klassisk forståelse af Bibelen som Guds ord med deraf følgende politisk ukorrekte synspunkter, er presset i dagens Danmark.

Det gælder også os i den gamle vækkelsesbevægelse Luthersk Mission. Vi er ydermere presset af, at det er svært at få udgifter og indtægter til at hænge sammen.

Dertil kommer hele den globale, politiske udvikling, som i høj grad kan give anledning til bekymring for fremtiden: Det amerikanske valg og udviklingen i Mellemøsten, Rusland og Tyrkiet bare for at nævne nogle af verdens brændpunkter.

På den baggrund er det nærliggende at sidde fast i det lille perspektiv og pakke sig sammen i isolation og frygt.

DERFOR VAR DET også opløftende at være med på LM's generalforsamling og høre ledelsen fokusere på det store perspektiv, nemlig hvad Gud vil og kan.

"Vi skal ikke lukke os sammen om os selv og blive indadvendte, så vi taber synet for at bringe evangeliet til både danskere, udlændinge og rundt i verden. Gud vil jo, at alle skal frelses," sagde landsformand Henrik P. Jensen i sin beretning.

Og Martin Jepsen, der er formand for Sønderjylland-Fyns afdelingen supplerede: "Svaret på de mørke ting i tiden er, at vi skal drive mission. Det er ikke kun en mulighed, men et kald i en tid, hvor presset bliver større og fronten tydeligere."

DET ER IKKE nogen opfordring til lalleglad og naiv optimisme. Presset på Guds folk er stort, og der bliver i fremtiden mange kampe at tage, hvor vi kan fristes til at holde lav profil og krybe langs panelerne. Der bliver meget brug for, at vi i det kristne fællesskab hjælper og opmuntrer hinanden til at stå fast på Guds ord i både ord og livsførelse. Og ikke mindst hjælper og opmuntrer hinanden til at være udholdende i bøn.

For det store perspektiv er, at Gud har det store overblik, og at han er hos sit folk. Han har fastsat en dag, hvor han kommer igen for at dømme levende og døde. Og vores udfordring er at leve med ham og lade os sende af ham til den verden, der ikke kender ham og derfor er på vej mod fortabelsen. Det gælder danskere i vores nærmiljø, flygtninge og asylansøgere i vores land og de mennesker, vi er sendt til i missionslandene.

Som apostlen Peter siger det: "Da nu alle disse ting må gå i opløsning, hvor helligt og gudfrygtigt bør I da ikke leve, mens I venter på, ja, fremskynder Guds dags komme, da himlene skal gå op i uer og elementerne komme i brand og smelte. Men efter hans løfte venter vi nye himle og en ny jord, hvor retfærdighed bor" (2 Pet 3,11-13).

Blirger Reuss Schmidt
ansv. redaktør

Film tilføjer nye nuancer til påskens begivenheder

FILMANMELDELSE
AF PETER RASK
FRIMENIGHEDSPRÆST
VONRASK@FIBERMAIL.DK

Kevin Reynolds:
Risen

Købes på dvd og iTunes
Pris 149,- kroner

En film er ikke en prædiken, og det profiterer filmen *Risen* i nogen udstrækning af. For det er ikke alt i filmen, som holder bibelsk vand, men min oplevelse er, at en del af disse omstændigheder kan henføres til kunstnerisk frihed.

Hvis man tager den for det, den giver sig ud for at være, nemlig en fortælling om en romersk officer, som sættes til at efterforske den tomme grav påskemorgen, kan man få tilføjet nye nuancer til den begivenhed, som er omdrejningspunktet for vores tro. At graven var tom påskemorgen, og at det ikke skyldtes gravrøveri.

Jeg har glæder mig til at

FOTO: IMDB.COM

se filmen, siden jeg for længe siden så den første trailer til den på YouTube, hvilket er det samme som at indrømme, at en del af denne anmeldelse også handler om, hvorvidt den lever op til de forventninger, jeg havde opbygget til den. Det korte svar er ja. Jeg synes filmen er god på sine egne præmisser. Og den er lysår bedre end film som Noah og Exodus. Ikke stilmæssigt, men indholdsmæssigt, fordi den fastholder Jesu legemlige opstandelse og bruger det som afsæt for en spænden-

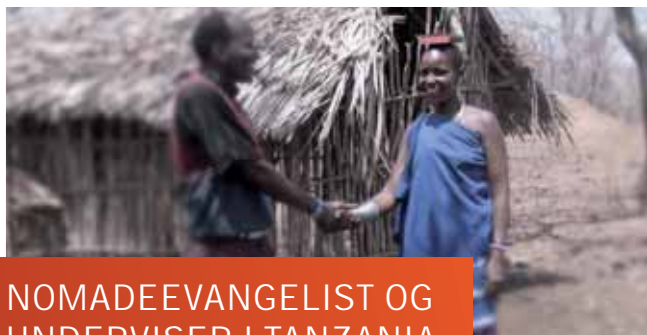
de fortalt historie om, hvordan det måske kunne være.

Stærkest står korsfæstelsescenen for mig, hvor jeg synes, det lykkes filmen at give mig en fornemmelse af, hvordan det har været uden at svæle i blodet. Svagest står skildringen af disciple. Flere gange fremstår de som lalleglade ubekymrede typer, der ikke helt flugter med den beskrivelse, vi møder af dem i Bibelen. Men forunderligt nok lykkes det også filmen på samme tid at vise noget af den sårbarhed og kærlighed, som Jesus

havde til dem, og derfor bliver det mere et irritationspunkt end noget, som bør trække afgørende ned.

Jeg synes, filmen er en god (jule)gaveide. Den giver et muligt bud på, hvordan det kunne have foregået, dengang Jesu grav var tom, og ingen helt kunne forstå, hvorfor den var det. Så samtidig med at jeg ikke anbefaler, at man sluger filmen råt, synes jeg man skal se den og bruge den som afsæt til at tale om, hvad der virkelig skete den morgen, graven var tom.

tro &
mission
inspiration | nærvær | holdning

NOMADEEVANGELIST OG UNDERVISER I TANZANIA

LM søger en missionær, som via evangelisations-ture og undervisning på bibelskolen i Ilambilole ved Iringa vil arbejde på at nå længere ud med evangeliet blandt nomader.

Stillingen ønskes besat hurtigst muligt. Læs mere på dlm.dk/job/missionaer

Vil du vide mere?

Kontakt missionskonsulent Kristine Ballantyne på tlf 48 20 76 73 / kb@dlm.dk

LivogJob
Stubbekøbing

- LivogJob er STU uddannelse med bomulighed
- Praktisk og teoretisk undervisning med praktikker
- Kristent værdigrundlag og etik
- Tilgængelighed for alle

Marianne og Jørgen Sulkjær
forstanderpar
Tlf. 5444 1705 www.livogjob.dk

Frederiksborg Apotek
Slotsgade 26, 3400 Hillerød
Tlf. 48 26 56 00
apoteker Troels Ingemann
www.frederiksborg-apotek.dk

Apoteket har døgnvagt

**Kalder alle 0-30 årige.
Bliv medlem af LMBU!**

www.lmbu.dk/medlem

Foreningen Agape søger sekretær

Vi søger en erfaren og imødekommende sekretær/bogholder med ansvar for daglig administration og regnskabsfunktion.

Find stillingsopslaget på www.agape.dk/job

agape
Inspiration og hjælp til livet

Jakobs Blomsterforum

Farverivej 8, Skjern
97 35 25 21
jakobsblomsterforum.dk

HERRNHUTER®

Brødremissionens Danske Mission

Brødremissionens adventsstjerner købes på www.adventsstjerner.dk

Donér via mobilen

Nu er det blevet meget nemmere at donere penge til Luthersk Mission – også når du ikke har kontanter i pungen. Donér et valgfrit beløb via din Swipp eller MobilePay app på mobilen. Nummeret, du skal sende til, er

93 39 00 20

BIBELUNDERVISER I CAMBODJA

Vil du være med til at udbrede kendskabet til Jesus og Bibelen blandt cambodjanere?

Der er brug for en missionær, som kan oplære nye kristne i troen samt undervise de lokale præster og evangelister i bibelfag.

Du skal have en teologisk uddannelse eller erfaring med bibelundervisning, forkyndelse eller evangelisation.

Få mere at vide

Se hele stillingsopslaget på dlm.dk/job. Har du spørgsmål, kan du kontakte missionskonsulent Bent Olsen, bo@dlm.dk / 41 57 82 37

24/12 ER UDE NU

Læs det selv.
Giv det til din kollega.
Giv det til din ven.
Giv det til din familie.
Giv det til din nabo.

Normalpris: 49,95 kr.

25% rabat ved køb af min. 20 stk.

Bestilles på lohse.dk/24-12-2016

penta byg a/s
HOVED- OG TALENTPRISER

pentabyg.dk

POUL ARNE NYBORG ► Bibelen opererer heller ikke på dette punkt med udviklingslære. Mit åndelige liv vokser ikke langsomt frem. Jeg er "gjort" levende

Livet som kristen er en vandring

Gud efterlader mig ikke ubevægelig og handlingslammet

AF POUL ARNE NYBORG
DAGLIG LEDER AF KABB
PANYBORG@GMAIL.COM

"Også jer har han gjort levende, jer der var døde i Jeres overtrædelser og synder, som I før vandrede i..." (Ef 2,1f).

Har du tænkt på, at når du taler om livet, taler du faktisk om to vidt forskellige ting. Næmlig på den ene side om det gratis og helt fortjente – at du har fået livet. På den anden side om det vanskelige og omkostningsfulde – at leve det liv, som du har fået.

At leve med de to sider af livet har jeg altid syntes var en udfordring – både personligt og kaldet som prædikant. For de to sider bliver jo ikke mindst tydelige, når vi taler om det nye liv, det evige liv, som Jesus skænker. Jeg har fået det af Jesus, men det er mig, der skal forvalte det. Det gør mig helt ren for Gud, men jeg får det blandet op med hverdagslivets snavs og det onde, der bor i mig. Det er virkelig en skat i et lerkar.

Men når jeg ikke kan få

Livet som kristen er en vandretur, hvor Gud går med, skriver Poul Arne Nyborg.

det til at hænge sammen, er det godt at holde fast i, at det er Gud selv, der har villet det sådan.

Når han har gjort alt, ja ofret sin søn for at give mig liv, vil han også gøre alt, hvad der står i hans magt for at bevare mig i fællesskab med sig. Han vovede at lægge skatten ned i lerkarret!

Så vil jeg også vove at leve som et lerkar med denne skat. Og glæde mig over, at den samme Jesus, der har skænket mig syndernes forladelse og det evige liv, vil vandre ved min side, høre min bøn og have omsorg for mig.

Livet, vi har fået

Hvor er det godt, at det første, der kan siges om mit åndelige liv og min frelse er, at det er ufortjent! Jeg behøver ikke spørge til min værdighed. Paulus understreger jo for de kristne i Efesos, at de var døde i deres overtrædelser og synder og aldrig kunne frelse sig selv. Men Gud gjorde dem levende.

FOTO: SXC.HU

Bibelen opererer heller ikke på dette punkt med udviklingslære. Mit åndelige liv vokser ikke langsomt frem. Nej, jeg er "gjort levende". Jesus døde under straffen for mine synder. Han døde, for at jeg kunne få liv, og sagde som det sidste: Det er fuldbragt.

Skal du have det understreget, sætter Paulus flere ord på samme sag i samme brev i samme kapitel:

"Men i sin rige barmhjertighed og på grund af den store kærlighed, han elskede os med, gjorde Gud os, der var døde i vores overtrædelser, levende med Kristus – af nåde er I frelst" (Ef 2,4f)

"For af den nåde er I frelst

ved tro. Og det skyldes ikke jer selv, gaven er Guds" (Ef 2,8)

Så godt og sikkert et fundament hviler mit åndelige liv på.

Livet, vi skal leve

Paulus understreger altså med mange og stærke udtryk det ufortjente ved det nye liv.

Men heldigvis har han også noget stærkt og godt at sige om det liv, der efterfølgende skal leves.

Ikke mindre end syv gange bruger Paulus ordet "vandre" i Efeserbrevet. Men blandt andet fordi man ikke kan bruge ordet "vandre" i bydeform på dansk, er det fire steder oversat med "lev"

(2,2.10; 4,1.17; 5,1.8.15).

Det styrker min frimodighed at møde dette udtryk. Gud efterlader mig ikke ubevægelig og handlingslammet med det nye liv, som han har skænket mig. Han sætter mig på en vandring hvor han selv går med.

Det stærkeste billede på dette er Israels vandring frem mod det forjættede land. Gud frelste Israelitterne fra slaveriet i Egypten. Også de fik et helt nyt liv. De måtte følge Guds anvisninger og smøre blod på dørstolperne for at bevare livet (2 Mos 12,21ff). Gud banede derefter en vej gennem havet og førte sit folk i sikkerhed, medens Faraos hær gik til grunde (2 Mos 14). Ikke så underligt at det frelste folk synger lovsange på strandbredden og takker Gud for hans mægtige frelse.

Men strandbredden var ikke endemålet. Gud havde allerede inden vandringen gennem havet vist, at han ville slå følge med sit folk. "Herren gik foran dem, om dagen i en skysøjle for at føre dem på vejen og om natten i en ildsøjle for at lyse for dem, så de kunne gå både dag og nat. Skysøjlen fjernede sig ikke fra folket om dagen og ildsøjlen ikke om natten" (2 Mos 13,21f).

At leve – at vandre

Så får du altså lov til at leve

med frimodighed. Du er gjort levende af Gud og sat i gang med en vandring. Han har lagt gode gerninger til rette for dig at vandre i (Ef 2,10) og formaner dig til at vandre i kærlighed (Ef 5,1). Men vigtigst af alt, så vil han gå med.

Livet er fyldt med farer og fristelser, og du kommer ikke sikkert frem til det evige liv på egen hånd. Derfor lyder formaningen hen mod slutningen af Efeserbrevet: "I øvrigt, vær stærke i Herren og i hans mægtige styrke" (6,10).

Når du sikkert frem, bliver det Gud, der får al æren, både for at have gjort dig levende og for at have ført dig gennem livet.

Hele vejen går han med mig, er min trøst i sorg og nød, skænker kraft i prøvens time, styrker mig med livets brød. Og om hjertet skulle tørste under rejsen tung og lang, glædeskilder kan af klippen springe frem som før engang.

Herre Jesus, du går med mig, underfulde kærlighed! Og til sidst i Himlens rige skænker du mig evig fred. Når jeg der skal fri, forklaret bære mig for tronen ned, jeg den sang skal aldrig glemme:

Hele vejen gik du med! (SoS 67 vers 2 og 3).

ESSENS ►

Vi bygger Guds Rige – skynd jer at samle penge ind

AF HENRIK P. JENSEN
LANDSFORMAND
HPJ@HOTMAIL.DK

På kong Joash' tid (2 Kong 12) skulle Herrens tempel sættes i stand, så han samlede præsterne og levitterne og sagde til dem:

"Drag ud i Judas byer og saml penge ind i hele Israel

til at udbedre Jeres Guds hus år efter år. Og I må skynde jer at gøre det" (vers 5).

I LM er vi også i gang med at bygge Guds menighed på jord år efter år. Jeg vil gerne invitere jer alle til at "drage ud" og samle penge ind i hele LM.

Ja, vi fejler, og vi møder modstand, rammes af sygdom, og der er så mange kræfter, der vil ødelægge vores muligheder for at forkynde Guds ord og sprede evangeliet.

Kongen sagde til dem: "I må skynde jer at gøre det,"

altså samle penge ind.

Jesus kommer snart igen, og det gælder om at nå så mange så muligt inden da.

Guds folk havde til at begynde med ikke så travlt. De brugte i stedet pengene til at tilbyde andre guder. Er det også sådan for dig?

Har du ikke bare så meget at takke Gud for? Han ofrede sin søn og ved ham blev du forsonet med Gud, "for at føre jer frem som heilige og lydefrie og uangribelige for sit ansigt" (Kol 1,22).

Tænk sig, Gud fører os syndere frem for sit ansigt

på den måde. Er der ikke flere, der skal høre det? Vi skal kæmpe for, at det bliver en stor flok, og den skal blive større år for år – intet må holde os tilbage. Vi må sætte *alt* ind på det.

Der blev stillet en kiste uden for porten til Guds tempel, og folk blev befalede at give til Herren – "alle stormændene og hele folket bragte med glæde afgiften og lagde den i kisten, til den var fuld" (vers 10).

Det er en glæde at kunne give til mission og opbygning af Guds folk. De tømte

kisten og satte den på plads igen. "Sådan gjorde de dag efter dag, og de samlede mange penge sammen" (vers 11b).

Lad os følge dette eksempel og fyld kassen dag efter dag, til den er fuld – giv til alle vore kasser i LM, så de *alle* bliver fulde. På kong Joash' tid holdt de ikke op med at samle ind, før der var overskud i kassen. Det var deres mål, og det må være vores mål – år efter år.

Der står, at kongen "gav pengene til dem, der forestod arbejdet i Herrens

tempel" – alle håndværkere, der bygger på Guds rige, skal have pengene.

"De forestod arbejdet, satte det i gang, og under deres hænder skred udbedringen frem" (vers 13) – det skete, da pengene kom.

Vi har mange "håndværkere" i LM i Danmark og rundt i missionslandene – hjælp os til at fortsætte den gode indsats – hjælp os til at gøre mere og række længere ud.

Skynd jer at samle penge ind. Jesus kommer snart igen, og "alle, alle vil vi have med".

LÆS PÅ DLM.DK ►

Fantastisk at møde Tanzania

Nogle af de indtryk, der står stærkest for LM's nye generalsekretær efter to ugers rundrejse i Tanzania, er samarbejde, stærkt partnerskab og en stor vilje til at klare sig selv.

dlm.dk/nyt

Fødselsdagshjælp i Tarm

I Tarm Frimenighed vil de gerne hjælpe pressede familier til at give deres børn en god fødselsdagsfest med klassekameraterne.

dlm.dk/nyt

Et sprogunder

26/10/2016 | STINE OG RASMUS ROAGER, MISSIONÆRER I TANZANIA

I dagligdagen går vi på sprogskole lldt udenfor Iringa i Tanzania. Hver dag er fyldt af undervisning om grammatiske regler og undtagelser og af gebrokkne samtaler på swahili. Når vi skal købe ind på markedet, gå på posthuset eller tale med lokale medarbejdere, så bøvler vi for at føre samtalen på swahili. Det er en kamp, men også en stor glæde at opleve, at vi lge så langsomt bliver bedre til at tale swahili ...

dlm.dk/blog/et-sprounder

Tro & Mission, Industrivænget 40, 3400 Hillerød

POST
 DANMARK
PP
 ID-nr: 42591
 Maskinel Magasinpost
 Udbringelse senest
 lørdag d. 5. november 2016

tro & mission
 Inspiration | nærvær | holdning
 19 | 4. NOVEMBER 2016
 ÅRGANG 116

FOTO: FREEIMAGES

TEMA

► Jeg bestemte mig for at gå på Kiabakari Bibelskole, fordi jeg ønsker at vide mere. Og fordi jeg ønsker at undervise andre i Guds ord

EvaIlne Damfjord

9

Kristen og single;

Også singler, der må leve med fraværet af familie i det daglige, har behov for at dele deres liv med andre – og ikke kun med andre singler.

Fraværet af familie giver særlige muligheder for at tjene, men det betyder ikke, at det er uden afsavn

10-11

Jens Christian Hansen er blevet genvalgt til menighedsrådet. Han oplever at kunne præge beslutningerne

6

LM Kids har udgivet en ny julesangbog med både salmer, kendte sange og helt nyskrevne julesange for børn

2

Phearon er meget aktiv i Church of Siem Reap. Han hjælper pastor Kong, er ungdomsleder og spiller til lovsang

7